EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

23. aprill 2009 *

Kohtuasjas C-533/07,

mille ese on EÜ artiklite 68 ja 234 alusel Oberster Gerichtshof'i (Austria) 13. novembri 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. novembril 2007, menetluses

Falco Privatstiftung,

Thomas Rabitsch

versus

Gisela Weller-Lindhorst,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts (ettekandja), kohtunikud T. von Danwitz, E. Juhász, G. Arestis ja J. Malenovský,

kohtujurist: V. Trstenjak,
kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 20. novembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Falco Privatstiftung ja T. Rabitsch, esindaja: *Rechtsanwalt* M. Walter,

– G. Weller-Lindhorst, esindaja: *Rechtsanwalt* T. Wallentin,

– Saksamaa valitsus, esindajad: J. Kemper ja M. Lumma,

– Itaalia valitsus, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* W. Ferrante,

– Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: C. Gibbs,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: A.-M. Rouchaud-Joët ja S. Grünheid,

olles 27. jaanuari 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 5 punkti 1 alapunkti a ja alapunkti b teist taanet.

2 Taotlus on esitatud Viinis (Austria) asuva sihtasutuse Falco Privatstiftung ja Viinis (Austria) elava T. Rabitschi ning Münchenis (Saksamaa) elava G. Weller-Lindhorsti vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab esiteks lepingu täitmist, millega põhikohtuasja hagejad lubasid põhikohtuasja kostjal müüa Austrias, Saksamaal ning Šveitsis kontserdi videolindistusi, ning teiseks sama kontserdi helilindistuste lepinguvälist müüki.

Õiguslik raamistik

Brüsseli konventsioon

3 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 1972, L 299, lk 32), muudetud 26. mai 1989. aasta konventsiooniga Hispaania Kuningriigi ja Portugali Vabariigi ühinemise kohta (EÜT L 285, lk 1; edaspidi „Brüsseli konventsioon"), artikli 5 punkt 1 sätestab:

„Isiku, kelle elukoht on liikmesriigis, võib teises liikmesriigis kaevata:

1) lepingutega seotud asjades selle paiga kohtusse, kus tuli täita asjaomane kohustus; […]".

Määrus nr 44/2001

4 Määruse nr 44/2001 põhjendus 2 kõlab:

„Teatavad erinevused kohtualluvust ja kohtuotsuse täitmist käsitlevates siseriiklikes eeskirjades takistavad siseturu häireteta toimimist. Olulised on sätted, millega ühtlustataks eeskirjad kohtualluvuse konflikti kohta tsiviil- ja kaubandusasjades ning

lihtsustataks vorminõudeid, et […] määrusega seotud liikmesriikide kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne.”

5 Määruse nr 44/2001 põhjenduse 11 sõnastuse kohaselt:

„Kohtualluvuse eeskirjad peavad olema hästi etteaimatavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga ning seepärast peab kohtualluvus alati olemas olema, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui kohtuvaidluse sisu või osapoolte autonoomia eeldab teistsugust seotust. […]”

6 Määruse nr 44/2001 põhjendus 12 sätestab:

„Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvusel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele.”

7 Määruse nr 44/2001 põhjendus 19 näeb ette:

„Tuleks tagada Brüsseli konventsiooni ja […] määruse vaheline järjepidevus ning selleks tuleks ette näha üleminekusätted. Järjepidevust on vaja ka Euroopa […] Kohtu tõlgendustes Brüsseli konventsiooni kohta […]”.

8 Määruses nr 44/2001 sätestatud kohtualluvuse eeskirjad sisalduvad määruse II peatükis, mis hõlmab artikleid 2–31.

9 Määruse nr 44/2001 artikli 2 lõige 1, mis kuulub määruse II peatüki 1. jakku „Üldsätted”, näeb ette:

„Käesoleva määruse kohaselt kaevatakse isikud, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse nende kodakondsusest hoolimata.”

10 Samasse 1. jakku kuuluva määruse nr 44/2001 artikli 3 lõige 1 sätestab:

„Isikuid, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, saab teise liikmesriigi kohtusse kaevata üksnes käesoleva peatüki 2.–7. jaos sätestatud korras.”

11 Määruse nr 44/2001 II peatüki 2. jakku „Kohtualluvus erandjuhtudel” kuuluva artikli 5 sõnastuse kohaselt:

„Isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib teises liikmesriigis kaevata:

1) a) lepingutega seotud asjades selle paiga kohtusse, kus tuli täita asjaomane kohustus;

b) kui ei ole kokku lepitud teisiti, käsitatakse käesoleva sätte kohaldamisel asjaomase kohustuse täitmise kohana:

– müügi puhul kohta liikmesriigis, kus lepingu kohaselt kaubad üle anti või kus need oleks tulnud üle anda,

– teenuste osutamise puhul kohta liikmesriigis, kus lepingu kohaselt teenuseid osutati või kus neid oleks tulnud osutada;

c) kui ei kohaldata punkti b, kohaldatakse punkti a;

[…]

3) lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda;

[…]”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 Eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasja hagejad paluvad välja mõista litsentsitasu, mis on arvestatud kontserdi videolindistuste osaliselt teadaolevate müügitulemuste alusel. Lisaks paluvad nad, et põhikohtuasja kostjat kohustataks hindama video- ja helilindistuste müügitulemuste kogusumma ning tasuma selle alusel ülejäänud litsentsitasu. Oma nõuete toetuseks tuginevad põhikohtuasja hagejad videolindistuste osas enda ning litsentsisaaja vahelise lepingu tingimustele ning helilindistuste osas lepingulise suhte puudumise tõttu autoriõiguste rikkumisele.

13 Esimese astme kohus Handelsgericht Wien (Viini esimese astme kaubanduskohus), kuhu põhikohtuasja hagejad oma nõudega pöördusid, leidis, et ta on määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 alusel pädev tegema otsust hagejate nõuete osas. Ta leidis, et arvestades riivatud õiguste tihedat seost, hõlmab tema pädevus samuti litsentsitasude maksmist käsitletava lepingu alusel; viimasele vaidles põhikohtuasja kostja vastu.

14 Apellatsioonikohus Oberlandesgericht Wien (Viini apellatsioonikohus) leidis, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 ei saa kohaldada lepingulistele nõuetele, samuti ei saa kohaldada sama määruse artikli 5 punkti 1 alapunkti b teist taanet, kuna vaidlusalune leping ei ole teenuste osutamise leping selle sätte tähenduses.

15 Kassatsioonimenetluses, kus käsitleti üksnes videolindistuste levitamisega seotud nõudeid, märkis Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus), et määrus nr 44/2001 ei määratle mõistet „teenuste osutamine”. Arvestades Euroopa Kohtu praktikat seoses teenuste osutamise vabadusega ning teatud käibemaksudirektiive, mis

eelistavad teenuste mõiste laia tähendust, tõusetus eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, tuleb kvalifitseerida lepinguna „teenuste osutamiseks" määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande tähenduses. Kui see on nii, siis tõstatab eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimuse selle teenuse osutamise paiga ning selle kohta, kas asjaomase kohtu pädevusse kuulub ka otsuse tegemine litsentsitasude üle, mis tulenevad autoriõiguste teostamisest teises liikmesriigis või kolmandas riigis.

16 Kui kohtul puudub määruse nr 44/2001 artikli 5 lõike 1 punkti b teise taande järgi pädevus, leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kohaldada tuleks nimetatud määruse artikli 5 punkti 1 alapunkti c kohaselt artikli 5 punkti 1 alapunktis a sätestatud reeglit. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates on 6. oktoobri 1976. aasta otsuse kohtuasjas 14/76: De Bloos (EKL 1976, lk 1497) järgi määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti a kohaselt määravaks vaidlusaluse kohustuse täitmise paik ning 6. oktoobri 1976. aasta otsuse kohtuasjas 12/76: Industrie Tessili Italiana Como (EKL 1976, lk 1473) kohaselt tuleks see määrata, kasutades põhikohtuasjas vaidlustatud lepingule kohaldatavat õigust.

17 Kõike eelnevat arvestades otsustas Oberster Gerichtshof menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada seda õigust (litsentsileping), on leping „teenuste osutamiseks" määruse [nr 44/2001] artikli 5 punkti 1 alapunkti b tähenduses?

2. Juhul kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis:

   a) kas teenuseid osutatakse igas kohas liikmesriigis, kus on õiguse teostamine lepingu kohaselt lubatud ning ka tegelikult toimub?

   b) või osutatakse teenust litsentsiandja elukohas või juhatuse asukohas?

   c) kas juhul, kui vastus teise küsimuse punktile a või teise küsimuse punktile b on jaatav, kuulub asjaomase kohtu pädevusse ka otsuse tegemine litsentsitasude üle, mis tulenevad õiguste teostamisest teises liikmesriigis või kolmandas riigis?

3. Juhul kui vastus esimesele küsimusele või teise küsimuse punktidele a ja b on eitav: kas määruse [nr 44/2001] artikli 5 punkti 1 alapunktide a ja c kohase litsentsitasu maksmise üle otsustamise pädevus tuleb lahendada nende põhimõtete alusel, mis tulenevad Euroopa Kohtu praktikast [Brüsseli konventsiooni] artikli 5 punkti 1 kohta?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

18 Esimeses küsimuses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, on teenuste osutamise leping määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande tähenduses.

19 Alustuseks tuleb märkida, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande sõnastus eraldi võetuna ei võimalda vastata esitatud küsimusele, sest see säte ei määratle teenuste osutamise lepingu mõistet.

20 Seetõttu tuleb määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teist taanet tõlgendades lähtuda nimetatud määruse kujunemisloost, eesmärkidest ja ülesehitusest (vt selle kohta 13. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-103/05: Reisch Montage, EKL 2006, lk I-6827, punkt 29, 14. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-283/05: ASML, EKL 2006, lk I-12041, punktid 16 ja 22, ning 3. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-386/05: Color Drack, EKL 2007, lk I-3699, punkt 18).

21 Selles osas ilmneb määruse nr 44/2001 põhjendustest 2 ja 11, et määruse eesmärk on ühtlustada eeskirjad kohtualluvuse konflikti kohta tsiviil- ja kaubandusasjades hästi etteaimatavate kohtualluvuse eeskirjadega.

22 Järelikult on määruse nr 44/2001 üks eesmärke õiguskindlus, mille sisu on Euroopa Ühenduses elavate isikute õigusliku kaitse tugevdamine, võimaldades hagejal raskusteta kindlaks teha kohtu, kuhu ta võib pöörduda, ja kostjal mõistlikult ette näha, millisesse kohtusse teda võib kaevata (vt eespool viidatud kohtuotsus Reisch Montage, punktid 24 ja 25, ning kohtuotsus Color Drack, punkt 20).

23 Määruses nr 44/2001 sätestatud kohtualluvuse eeskirjad lähtuvad seetõttu kostja elukohajärgse kohtu pädevuse põhimõttest, mis on sätestatud määruse artiklis 2 ja mida täiendab valikuline kohtualluvus (vt eespool viidatud kohtuotsused Reisch Montage, punkt 22, ja Color Drack, punkt 21).

24 Seega on kostja elukohajärgse kohtu pädevuse põhimõtet määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 1 täiendatud valikulise kohtualluvusega lepingutega seotud asjades. Seda viimati nimetatud eeskirja, mis on suunatud läheduse eesmärgi täitmisele, põhjendab tihe seos lepingu ja selle üle otsust langetava kohtu vahel.

25 Kõnealuse valikulist kohtualluvust sätestava eeskirja kohaselt võib kostja vastu hagi esitada ka selle paiga kohtusse, kus asjaomane kohustus täideti või oleks tulnud täita, kusjuures eeldatakse, et sellel kohtul on tihe seos lepinguga.

26 Selleks et tugevdada põhilist eesmärki – määrusega sätestatud kohtualluvuse eeskirjade õiguskindlust – määratleb määrus nr 44/2001 teenuste osutamise lepingute puhul seostamise kriteeriumi iseseisvalt.

27 Määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande kohaselt käsitatakse asjaomase kohustuse täitmise kohana kohta liikmesriigis, kus lepingu kohaselt teenuseid osutati või kus neid oleks tulnud osutada.

28 Nende järeldustega arvestades tuleb välja selgitada, kas leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, on teenuste osutamise leping määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande tähenduses.

29 Selles osas väitsid Saksamaa, Itaalia ja Ühendkuningriigi valitsus Euroopa Kohtule esitatud kirjalikes märkustes, et mõiste „teenus" tähendab, et vähemalt see lepingu pool, kes teenust osutab, teeb tasu eest mingi kindla tegevuse.

30 Leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, ei sisalda sellise tegevuse tegemist.

31 Nimelt kohustub sellise lepinguga õiguse omanik üksnes mitte vaidlustama õiguse teostamist litsentsisaaja poolt. Nagu rõhutab kohtujurist oma ettepaneku punktis 58, ei osuta intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik mingit teenust ning kohustub üksnes lubama litsentsisaajal seda õigust teostada.

32 Seetõttu puudub tähendus sellel, kas litsentsisaajal on kohustus intellektuaalsest varast tulenevat õigust teostada või mitte.

33 Seda analüüsi ei saa kahtluse alla seada mõistele „teenused” EÜ artikli 50 tähenduses antav tõlgendus või teised ühenduse teisese õiguse meetmed – lisaks määrusele nr 44/2001 – ega ka selle määruse artikli 5 punkti 1 ülesehitus ja süsteem.

34 Esiteks ei luba määruse nr 44/2001 ülesehitus ega süsteem võtta selle määruse artikli 5 punkti 1 alapunkti b teises taandes sisalduva mõiste „teenuste osutamine” tõlgendamisel aluseks Euroopa Kohtu poolt väljatöötatud lahendusi teenuste osutamise vabaduse valdkonnas EÜ artikli 50 tähenduses.

35 Kui selles valdkonnas on lubatud teenuste mõiste laiem tõlgendamine, on see lähenemine põhjendatud sooviga tagada, et suurem osa muust majandustegevusest, mis ei kuulu kaupade, kapitali ega isikute vaba liikumise alla, ei jääks siiski asutamislepingu kohaldamisalast välja.

36 Asjaolu, et teenuse osutamise lepingute hulka selle määruse artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande mõttes ei kuulu leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, ei tähenda määruse nr 44/2001 süsteemis seda, et sellele lepingule ei saa kohaldada nimetatud määrust, ja nimelt selle teisi kohtualluvuse eeskirju.

37 Määrusega nr 44/2001 sätestatud kohtualluvuse eeskirjade süsteem ning ülesehitus nõuavad vastupidi, et kitsalt tuleks tõlgendada valikulise kohtualluvuse eeskirju, mis

sisalduvad lepingutega seotud asjade korral selle määruse artikli 5 punktis 1 ja milles nähakse ette erandid kostja elukohajärgse kohtualluvuse üldpõhimõttest.

38 Teiseks ei saa sarnastel põhjendustel tõlgendada määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teises taandes sisalduvat mõistet „teenuste osutamine" samamoodi, nagu tõlgendatakse mõistet „teenused" ühenduse käibemaksualastes direktiivides.

39 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 71 ja 72, on nimetatud mõiste määratlus käibemaksualastes direktiivides negatiivne määratlus, mis on juba oma olemuselt väga lai, sest mõiste „teenuste osutamine" on seal määratletud kui mis tahes tehing, mis ei ole kaubatarne. Need direktiivid kvalifitseerivad ühenduse territooriumil maksustatavate tehingutena vaid kahte liiki majandustegevust, nimelt teenuste osutamist ja kaubatarnet.

40 Määruse nr 44/2001 artikli 5 punktis 1 ei ole aga sätestatud, et kui tegemist ei ole kaupade müügiga, tuleb kohtualluvus määrata teenuste osutamise lepingutele kehtivate õigusnormide järgi. Nimelt kohaldatakse selle määruse artikli 5 punkti 1 alapunkti a kooskõlas artikli 5 punkti 1 alapunktiga c lepingutele, mis ei ole müügilepingud ega teenuste osutamise lepingud.

41 Kolmandaks ja viimaseks ei saa analüüsi, mille kohaselt leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, ei ole teenuste osutamise leping määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande tähenduses, kahtluse alla seada vajadusega, nagu leidis Euroopa

Ühenduste Komisjon, piirata nimetatud artikli 5 punkti 1 alapunkti b kohaldamisala võrreldes artikli 5 punkti 1 alapunktiga a.

42 Siinkohas tuleb meenutada, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 süsteemist nähtub, et ühenduse seadusandja sätestab erineva kohtualluvuse esiteks müügilepingutele ja teenuste osutamise lepingutele ning teiseks kõikidele teistele lepingutele, mille suhtes ei ole selle määrusega sätestatud erinorme.

43 Laiendades määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teise taande kohaldamisala, hiilitaks mööda ühenduse seadusandja tahtest ning mõjutataks artikli 5 punkti 1 alapunktide c ja a kasulikku mõju.

44 Arvestades kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada selliselt, et leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, ei ole teenuste osutamise leping selle sätte tähenduses.

Teine küsimus

45 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kolmas küsimus

46 Kolmanda küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus teada seda, kas määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti a alusel pädeva kohtu määramisel tasu saamise nõude olemasolu üle otsustamiseks lepingu alusel, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada seda õigust, tuleb arvestada põhimõtteid, mis tulenevad Euroopa Kohtu praktikast Brüsseli konventsiooni artikli 5 punkti 1 kohta.

47 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib eriti teda, kas määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada nii, et esiteks tähendab selles artiklis kasutatud mõiste „kohustus" lepingust tulenevat kohustust, mille täitmata jätmisele tuginetakse hagi põhjendamisel, ning teiseks määratakse paik, kus tuli täita asjaomane kohustus, sellele kohustusele kohaldatava õiguse järgi vastavalt vaidlust lahendava kohtu kollisiooninormidele, nagu Euroopa Kohus on juba leidnud seoses Brüsseli konventsiooni artikli 5 punktiga 1 (vt vastavalt Brüsseli konventsiooni artikli 5 punktis 1 sätestatud mõiste „kohustus" kohta eespool viidatud kohtuotsus De Bloos, punkt 13; 15. jaanuari 1987. aasta otsus kohtuasjas 266/85: Shenavai, EKL 1987, lk I-239, punkt 9; 29. juuni 1994. aasta otsus kohtuasjas C-288/92: Custom Made Commercial, EKL 1994, lk I-2913, punkt 23; 5. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-420/97: Leathertex, EKL 1999, lk I-6747, punkt 31, ja 19. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-256/00: Besix, EKL 2002, lk I-1699, punkt 44, ning kohustuse täitmise paika kohta Brüsseli konventsiooni artikli 5 punkti 1 tähenduses eespool viidatud kohtuotsused Industrie Tessili Italiana Como, punkt 13; Custom Made Commercial, punkt 26; 28. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-440/97: GIE Groupe Concorde jt, EKL 1999, lk I-6307, punkt 32, ja eespool viidatud kohtuotsused Leathertex, punkt 33, ning Besix, punktid 33 ja 36).

48 Selles osas tuleb tõdeda, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunktis a sisalduvad mõisted on täpselt identsed Brüsseli konventsiooni artikli 5 punkti 1 esimeses lauses sisalduvate mõistetega.

49 Määruse nr 44/2001 aluseks on suurel määral võetud Brüsseli konventsioon, millega ühenduse seadusandja soovis tagada tõelist järjepidevust, nagu nähtub selle määruse põhjendusest 19.

50 Määruse ülesanne on küll konventsiooni ajakohastamine, kuid ta peab säilitama konventsiooni ülesehituse ja põhimõtted ning tagama järjepidevuse.

51 Kuna puudub tungiv põhjus erinevaks tõlgendamiseks, nõuab järjepidevuse vajadus, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti a kohaldamisalana tunnustatakse sama, mis Brüsseli konventsiooni vastavate sätete puhul, tagamaks Brüsseli konventsiooni ning määruse nr 44/2001 ühetaoline tõlgendamine (vt selle kohta 1. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-167/00: Henkel, EKL 2002, lk I-8111, punkt 49).

52 Nagu Itaalia valitsus on oma kirjalikes märkustes esile toonud, tuleb Brüsseli konventsiooni sätteid, mis on määrusesse nr 44/2001 ilma muudatusteta üle võetud, tõlgendada määruse raames jätkuvalt samamoodi, seda enam, et määrus asendab Brüsseli konventsiooni liikmesriikidevahelistes suhetes (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Henkel, punkt 49, ja 8. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas C-111/01: Gantner Electronic, EKL 2003, lk I-4207, punkt 28).

53 Nagu märkis Ühendkuningriigi valitsus oma kirjalikes märkustes, on see tõlgendamise järjepidevus pealegi kooskõlas õiguskindluse põhimõttega, mis keelab seada kahtluse alla Euroopa Kohtu traditsioonilist kohtupraktikat, mida ühenduse seadusandja ei soovi muuta.

54 Nagu on rõhutanud kohtujurist oma ettepaneku punktides 94 ja 95, nähtub määruse nr 44/2001 ettevalmistavatest materjalidest ja selle artikli 5 punktist 1, et ühenduse seadusandja soovis esiteks üksnes müügilepingute ning teenuse osutamise lepingute puhul sätestada seose mitte vaidlusaluse kohustuse, vaid neid lepinguid iseloomustavate kohustuste kaudu, ja soovis teiseks määratleda iseseisvalt täitmise paiga kui pädeva kohtuga seostamise kriteeriumi lepinguga seotud asjades.

55 Seega tuleb asuda seisukohale, et ühenduse seadusandja soovis määruses nr 44/2001 säilitada kõikide teiste lepingute puhul peale müügilepingute ning teenuste osutamise lepingute Brüsseli konventsiooniga seoses väljatöötatud põhimõtted, eelkõige seoses vaidlusaluse kohustuse ning kohustuse täitmise paiga kindlaksmääramisega.

56 Järelikult tuleb määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti a tõlgendada samamoodi kui Brüsseli konventsiooni artikli 5 punkti 1.

57 Kõiki eespool käsitletud kaalutlusi arvestades tuleb vastata kolmandale küsimusele, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti a alusel pädeva kohtu määramisel tasu saamise nõude olemasolu üle otsustamiseks lepingu alusel, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada seda õigust, tuleb arvestada põhimõtteid, mis tulenevad Euroopa Kohtu praktikast Brüsseli konventsiooni artikli 5 punkti 1 kohta.

Kohtukulud

58 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Nõukogude 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades artikli 5 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada selliselt, et leping, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada tasu eest seda õigust, ei ole teenuste osutamise leping selle sätte tähenduses.**

2. **Määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti a alusel pädeva kohtu määramisel tasu saamise nõude olemasolu üle otsustamiseks lepingu alusel, millega intellektuaalsest varast tuleneva õiguse omanik annab lepingu teisele poolele loa teostada seda õigust, tuleb arvestada põhimõtteid, mis tulenevad Euroopa Kohtu praktikast 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades, muudetud 26. mai 1989. aasta konventsiooniga Hispaania Kuningriigi ja Portugali Vabariigi ühinemise kohta, artikli 5 punkti 1 kohta.**

Allkirjad